

REKENKAMER *ZEELAND*

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

uw kenmerk
behandeld
door:

onderwerp: **Jaarverslag 2020**

ons kenmerk
doorkiesnum
mer

Bijlagen 1
Middelbu 29 maart 2021
rg,

Geachte voorzitter,

Op 18 maart 2021 hebben wij het Jaarverslag 2020 van de Rekenkamer Zeeland vastgesteld.

In dit Jaarverslag wordt ingegaan op de onderzoeken die de Rekenkamer in 2020 aan Provinciale Staten presenteerde en waaraan de Rekenkamer in 2020 werkte. Ook wordt ingegaan op de organisatorische en bedrijfskundige aspecten van de Rekenkamer Zeeland in 2020.

Conform het reglement van de Rekenkamer ontvangt u dit verslag hierbij ter kennisname (bijlage).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens het bestuur van de Rekenkamer Zeeland,

mr. C.M. de Graaf
Voorzitter

REKENKAMER ZEELAND

Jaarverslag 2020

Colofon

De Rekenkamer Zeeland voert onafhankelijk onderzoek uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de Provincie Zeeland gevoerde beleid. Daarmee versterkt de Rekenkamer de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten. Het vergt voor Provinciale Staten veel tijd en deskundigheid om (beleids)onderzoek uit te voeren. Daarom ondersteunt de Rekenkamer hierbij met als doel om de rol van Provinciale Staten binnen het dualisme op Provinciaal niveau te versterken. De Rekenkamer Zeeland is onafhankelijk en bestaat uit een bestuur, een ambtelijk secretaris en medewerkers.

Meer hierover is te vinden op www.rekenkamerzeeland.nl. Daar zijn ook alle opgeleverde onderzoeksrapporten te downloaden.

Rekenkamer Zeeland
Abdij 6
4331 BK Middelburg
Postbus 6001
4330 LA Middelburg
Tel 0118 – 63 18 41
Rekenkamer@zeeland.nl
www.Rekenkamerzeeland.nl
[Twitter: @Rekenkamer](https://twitter.com/Rekenkamer)

VOORWOORD

Ook voor de Rekenkamer Zeeland stond 2020 in het teken van Covid-19. Waar het vanuit bestuurlijk en ambtelijk oogpunt eerst een hevige, maar ook korte onderbreking van de dagelijkse routine leek te zijn, bleek de pandemie Nederland, en daarmee ook (bestuurlijk) Zeeland in geheel 2020 stevig in de greep te houden.

Als bestuur en bureau zijn we vanaf maart direct coronaveilig en daarmee virtueel gegaan. Dat was ook voor ons even wennen. Maar al snel bleek dat de digitale techniek goede hulpmiddelen bood. En na een korte pas op de plaats, waarbij we om pragmatische redenen besloten het voorgenomen onderzoek naar indicatoren bij de jaarrekening uit te stellen, pakten we al snel de (digitale) draad weer op.

En in december konden we in een aangepaste coronaveilige Statenzaal ons onderzoeksrapport naar Risico's bij samenwerking fysiek presenteren.

Een aantal leden van de Programmaraad verlieten al weer snel na de verkiezingen van 2019 Provinciale Staten, en daarmee de Programmaraad. Hen bedanken we voor de prima samenwerking in die korte periode. En diezelfde dank voor een prima samenwerking in 2020, gaat ook uit naar de zittende en nieuw toetredende leden.

Namens het bestuur van de Rekenkamer Zeeland,

mr. C.M. de Graaf

Voorzitter

INLEIDING	- 1 -
ONDERZOEK	- 2 -
Onderzoeksprogramma	- 2 -
Externe inhuur en uitbesteding	- 2 -
Risico's bij samenwerking	- 2 -
Stads- en streekvervoer over de weg	- 3 -
Covid-19	- 4 -
Quicksan financiële indicatoren jaarstukken	- 4 -
Woonbeleid.....	- 4 -
BEDRIJFSVOERING	- 5 -
Nieuwe website.....	- 5 -
Financiën	- 5 -
ORGANISATIE	- 6 -
Bestuur	- 6 -
Ambtelijke bezetting.....	- 6 -
Programmaraad	- 6 -
Zeeuwse kring van rekenkamers.....	- 6 -
Samenwerking met andere Provinciale Rekenkamers	- 6 -
Inrichting en regelgeving.....	- 7 -

INLEIDING

De Rekenkamer Zeeland is de rekenkamer voor de Provincie Zeeland. Wij ondersteunen Provinciale Staten door het doen van onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van het Provinciaal beleid. De onderzoeksrapporten zijn openbaar en worden behandeld in de vergaderingen van Provinciale Staten. Provinciale Staten besluiten vervolgens wat er met onze conclusies en aanbevelingen gedaan wordt.

Op deze wijze dragen wij bij aan de kwaliteit van het Provinciaal bestuur in Zeeland en aan het vergroten van de publieke verantwoording.

VERANTWOORDING AAN PROVINCIALE STATEN

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af aan Provinciale Staten over de door ons uitgevoerde onderzoeken en over onze bedrijfsvoering en organisatie in het afgelopen jaar.

Conform het reglement van orde wordt dit jaarverslag uiterlijk 1 april aangeboden aan Provinciale Staten.

ONDERZOEK

ONDERZOEKSPROGRAMMA

De onderzoeken die de Rekenkamer gaat uitvoeren worden opgenomen in het jaarlijkse onderzoeksprogramma. De input voor dat programma is afkomstig uit gesprekken die wij voeren met de diverse fracties uit Provinciale Staten en wordt besproken met de [Programmaraad](#). Zo zorgen wij dat ons werk zo effectief mogelijk aansluit bij de behoeften van Provinciale Staten.

De onderzoeksprogramma's worden jaarlijks aangeboden aan Provinciale Staten en zijn ook na te lezen op onze website via deze [link](#).

EXTERNE INHUUR EN UITBESTEDING

In januari 2020 vond de commissiebehandeling plaats over het onderzoek van de Rekenkamer naar externe inhuur en uitbesteding door de Provincie Zeeland. Voorafgaand aan de Commissie Bestuur voorzag de Rekenkamer in een technische presentatie.

Provinciale Staten besloten in februari 2020 in te stemmen met de aanbevelingen van de Rekenkamer Zeeland op het gebied van externe inhuur en uitbesteding.

Het volledige onderzoeksrapport, met alle conclusies en aanbevelingen is via deze [link](#) te vinden op onze website.

RISICO'S BIJ SAMENWERKING

DOSSIER SLOEWEG WAS KANTELPUNT VOOR SCHERPER RISICOBEBEER BIJ DE PROVINCIE ZEELAND

De Rekenkamer Zeeland onderzocht, samen met onderzoeks- en adviesbureau TAUW het risicobeleid van de Provincie Zeeland waar het de majeure samenwerkingen betreft. Daarbij had de Rekenkamer in het bijzonder oog voor een drietal, door Provinciale Staten aangereikte specifieke cases: Waterdunen, NPW en RUD-Zeeland.

Uit het onderzoek blijkt dat de ervaringen met het dossier Sloeweg en de overgenomen aanbevelingen van de commissie onderzoek project Sloeweg uit 2015 voor de Provincie Zeeland een evident kantelpunt vormden in risicobewustzijn. Sinds die tijd voert de Provincie Zeeland een deugdelijk en actueel risicobeleid. Een beleid dat vanaf 2016 ook in de praktijk goed wordt toegepast. Er is zicht op de risico's die gelopen worden binnen de grote samenwerkingen en ook financieel is de Provincie

voldoende weerbaar om de risico's die niet door de projecten kunnen worden opgevangen, af te dekken. De toedeling van de risico's aan de verschillende samenwerkingspartners is fair en adequaat. En er zijn geen risico's voor de Provincie aangetroffen in de onderzochte cases, die niet aan haar zouden moeten zijn toebedeeld.

Wel geeft het onderzoek aan dat verdere opschaling naar hedendaagse inzichten rondom risicomanagement mogelijk is.

AANBEVELINGEN

Op basis van het onderzoek deed de Rekenkamer een drietal aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de evaluatie van het risico-beleidskader en de agendering van het totale risico-beeld. Deze zaken kunnen naar een hoger plan worden getrokken, naar het oordeel van de Rekenkamer. Ook is aanbevolen om te overwegen de nieuwe risico-aanpak door te trekken naar de 'strategische opgaven' van de Provincie Zeeland, die gaan over energietransitie, klimaatadaptatie, ruimtelijke kwaliteit, slimme mobiliteit en zichtbaar Zeeland.

BESTUURLIJKE BEHANDELING

Op vrijdag 4 december 2020 werd het onderzoeksrapport besproken en toegelicht in de Statencommissie Bestuur.

In de daaropvolgende Statenvergadering van vrijdag 18 december, werden de aanbevelingen van de Rekenkamer door Provinciale Staten overgenomen.

Het volledige onderzoeksrapport, met alle conclusies en aanbevelingen is via deze [link](#) te vinden op onze website.

STADS- EN STREEKVERVOER OVER DE WEG

De Rekenkamer begon in april 2020 een onderzoek naar stads- en streekvervoer over de weg in Zeeland.

De doelstelling van het onderzoek is het geven van inzicht in de kaders die Provinciale Staten hebben gesteld op het gebied van stads- en streekvervoer, de wijze waarop Gedeputeerde Staten daaraan uitvoering geven en tot welke resultaten dat leidt.

In december 2020 werden de onderzoekswerkzaamheden afgerond. De eindrapportage werd in maart 2021 aan PS aangeboden en gepubliceerd.

COVID-19

De Rekenkamer startte in november 2020 met een ingelaste korte verkenning naar de impact van de coronacrisis op het bestuurlijk handelen tussen GS en PS. Een dialoogsessie met Staten- en commissieleden maakte hier onderdeel van uit.

Het eindresultaat is een beknopte rekenkamerbrief. Deze zal in het voorjaar van 2021 aan PS

QUICKSCAN FINANCIËLE INDICATOREN JAARSTUKKEN

Een quickscan naar de financiële indicatoren in de jaarstukken 2019 was voorzien in de periode maart-mei 2020. Vanwege de coronapandemie is besloten om de quick scan te verschuiven naar de Provinciale jaarstukken 2020.

WOONBELEID

In het najaar 2020 was de start van het onderzoek naar wonen voorzien. Hiervoor werd de onderzoeksopzet afgestemd met de Programmaraad. De uitvoering van het onderzoek is echter verschoven naar 2021 wegens het voorrang geven aan het reeds bovenbeschreven ingelast onderzoek naar de effecten van Covid-19.

BEDRIJFSVOERING

NIEUWE WEBSITE

In 2020 is een nieuwe website in gebruik genomen: www.rekenkamerzeeland.nl Deze website ontwikkelden we samen met het Zeeuwse internetbureau Urban Heroes uit Middelburg.

De website is bedoeld ter ondersteuning van het rekenkamerwerk voor Provinciale Staten en is ook door pers, publiek en andere organisaties en bedrijven te raadplegen. De website bevat onder andere een overzicht van alle uitgevoerde en voorgenomen onderzoeken van de Rekenkamer Zeeland. Daarnaast bevat de website achtergrondinformatie over het rekenkamerwerk en een aantal nuttige links naar andere rekenkamers en organisaties.

FINANCIËN

Het jaarlijkse vaste budget van de Rekenkamer bedraagt (peil Provinciale begroting 2020¹) € 302.000. Daarbovenop werd vanuit 2019 € 39.000 aan niet aangewend onderzoeksbudget naar 2020 overgeheveld. Van dat totaalbudget van € 341.000 werd door de Rekenkamer in 2020 € 310.000 aangewend.

Het reguliere budget van de Rekenkamer werd in 2020 volledig aangewend Het uit 2019 overgeheveld budget werd ten dele aangewend in 2020. De resterende € 31.000 valt daarom vrij in het Provinciale Jaarrekeningsaldo.

Via het bestedingsvoorstel van Gedeputeerde Staten bij de Provinciale Jaarrekening 2020 (juni 2021) wordt Provinciale Staten verzocht om deze € 31.000 als onderzoeksbudget over te hevelen naar 2021.

---

¹ In de begroting 2020 van de Provinciale Zeeland is de post salarissen en bestuursvergoedingen van de Rekenkamer Zeeland abusievelijk onvolledig opgenomen.

ORGANISATIE

BESTUUR

De voorzitter van de Rekenkamer Zeeland is de heer [mr. C.M. de Graaf](#) . De overige leden van het bestuur zijn de heer [drs. H.J.W. Verdellen](#) en mevrouw [T. Groenendijk-de Vos MA](#).

AMBTELIJKE BEZETTING

De secretaris van de Rekenkamer is de heer [drs. A. Maas](#). De ambtelijke bezetting van de Rekenkamer bestaat verder uit de heer _____ en mevrouw _____

PROGRAMMARAAD

De Programmaraad van de Rekenkamer fungeert als klankbord om ons werk zo effectief mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van Provinciale Staten. De Programmaraad fungeert zodanig als spreekbuis van Provinciale Staten.

In 2020 bestond de Programmaraad uit de volgende leden van Provinciale Staten:

[G.W.A. Temmink](#) (voorzitter)

[J.D. Scheele ing.](#) (lid tot juni 2020)

[Ir. N. Heerkens](#) (lid tot juni 2020)

[E.E.P.M. Heerschop](#)

[ir. J.H. Verburg](#)

[Ir. S.H.J. Tuinder](#) (lid tot september 2020)

Gedurende 2020 besloten mevrouw Heerkens, de heer Scheele en mevrouw Tuinder hun Statenlidmaatschap te beëindigen. Om hen te vervangen traden de volgende Statenleden in 2020 toe tot de Programmaraad:

[D. de Clerck](#) (toegetreten per november 2020)

[M.J.J. Janssens MAC LLB](#) (toegetreten per november 2020)

ZEEUWSE KRING VAN REKENKAMERS

Samen met de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) en de gemeentelijke rekenkamers in Zeeland is de Rekenkamer Zeeland betrokken bij de rekenkamerkring Zeeland. Ongeveer twee keer per jaar komen de Zeeuwse rekenkamers bijeen om kennis en ervaringen uit te wisselen.

SAMENWERKING MET ANDERE PROVINCIALE REKENKAMERS

De Rekenkamer Zeeland voert op regelmatige basis overleg met de andere Provinciale Rekenkamers in Nederland. Naast de Rekenkamer Zeeland betreft dat de Randstedelijke Rekenkamer (Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Flevoland), de Zuidelijke Rekenkamer (Noord-Brabant en Limburg), de Rekenkamer Oost Nederland (Gelderland en Overijssel) en de Noordelijke Rekenkamer (Drenthe, Groningen en Fryslân). Doel van dit P5-overleg is het uitwisselen van kennis en ervaringen. In een aantal gevallen werd ook samen opgetrokken in gezamenlijke onderzoeken zoals in het onderzoek naar energietransitie uit 2019.

PROVINCIEWET

Provincies zijn op grond van de Provinciewet verplicht om een rekenkamer te hebben. Lees meer hierover via deze [link](#).

VERORDENING REKENKAMER ZEELAND

De inrichting van de Rekenkamer Zeeland is vastgelegd in een Verordening. Lees meer hierover via deze [link](#).

REGLEMENT VAN ORDE

De gang van zaken in en om de Rekenkamer Zeeland is vastgelegd in het Reglement van Orde. Lees meer hierover via deze [link](#).